

Crucea relicvar descoperită la *Păcuiul lui Soare*

de Conf. Univ. dr. George V Grigore

Crucile relicvar descoperite la Păcuiul lui Soare, decorate cu figuri în relief sau gravate, se înscriu într-o categorie de obiecte religioase larg răspândite pe teritoriul Imperiului Bizantin. Ele sunt piese de cult destinate păstrării unor fragmente din moaștele unor sfinți, bucăți din lemnul Sfintei Cruci sau bucăți din veșmintele unor sfinți. „Crucea relicvar expusă este una de mari dimensiuni (L-80 mm, l-55 mm, gr-3 mm), realizată din bronz prin tehnica turnării în tipar. Piesa are brațele inegale, evazate la extremități. Conturul este marcat de o linie incizată care la partea superioară se transformă într-o nervură îngustă în relief. Pe piesă este redată imaginea Maicii Domnului în poziția orantă, îmbrăcată cu un veșmânt lung, strâns la mijloc cu un brâu. În jurul capului are un nimb decorat cu 12 stele (corona stellarum duodecim; (cele 12 constelații zodiacale; cei 12 apostoli; Botla Cerească; Cortul lui Dumnezeu – n.a.)), atribut caracteristic al Maicii Domnului în ipostaza de regină a cerurilor (Ap.12:1)”, explică Sorina Nedelcu, muzeograf la Călărași. La extremitățile brațelor crucii sunt redată busturile celor patru evangheliști: Matei, Luca, Marcu și Ioan (cei care țin colțurile lumii pătrate întinse – n.a.). Busturile lor sunt încadrate în medalioane circulare, cu contur perlat. Datorită uzurii piesei nu se pot distinge clar detaliile fețelor și ale îmbrăcăminții. Concavitatea relicvarului este netedă. Descoperită în anul 1993, în sectorul porții nordice a fortificației bizantine de la Păcuiul lui Soare, această cruce relicvar datează din sec. XI. „Păcuiul lui Soare” este o insulă de formă alungită aflată pe Dunăreși localizată la 9 km în aval de localitatea

constănțeană Ostrov (jud. Constanța). Are o lungime de 6 km. La extremitatea sa nordică se află ruinele unei fortificații medievale, presupusă de specialiști ca fiind Vicina. Cetatea a fost construită între anii 972-976 de către militarii împăratului bizantin Ioan Tzimiskes și locuită până în secolele 13-15. Vicina (cunoscută și sub alte nume precum *Bitzina* – forma grecizată, *Disina*, *Fenikah* – în arabă) a fost un oraș – port dunărean cu perioada maximă de dezvoltare situată în a doua jumătate a secolului al XIII-lea și în primele 2-3 decenii ale secolului al XIV-lea (epocă în care teritoriul acestuia a fost controlat de Imperiul Bizantin), în acele vremuri fiind cel mai important centru comercial situat în arealul Dunării de jos. Pentru denumirea de „Păcuiul lui Soare” (ca locație religioasă importantă) putem face următoarea analogie: denumirea acestei cetăți poate fi „*Pe – Cuiul lui Soare*”, adică simbolizează Obeliscul – Săgeată ce „susține” Soarele pe cer (Coloana, Stâlpul, Pilonul Djed sau Get, brațul central al crucii). Conform unor arheologi, acesta este al doilea sit din țară, ca mărime și potențial arheologic, după Sarmizegetusa. În anii 1950, aproximativ 25% din cetate era vizibilă, iar în anul 2011, se mai vedea 10-15% din cetate, datorită eroziunii. Pentru a afla mai multe despre această locație ar trebui ca cercetarea arheologică să treacă în zona subacvatică.

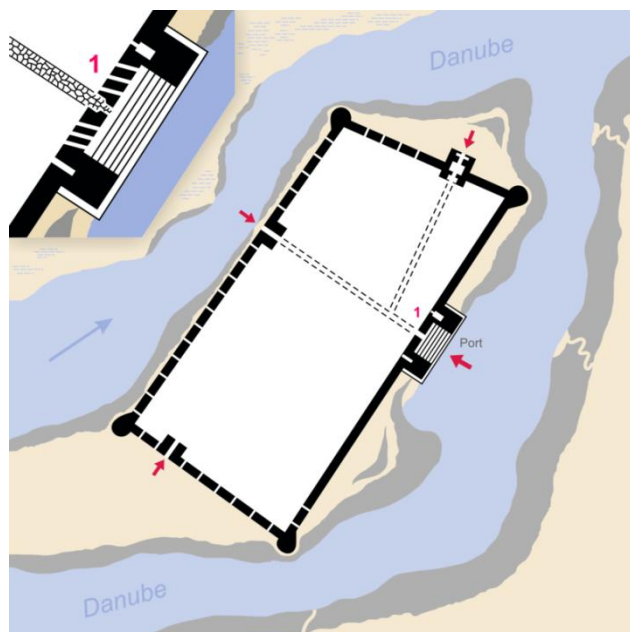
Revenind la exponatul nostru, pentru majoritatea crucilor relicvar de la *Păcuiul lui Soare*, cele mai apropiate analogii se găsesc în zona Dunării de nord. Acest lucru este relevant atât pentru evaluarea unității culturale și spirituale a acestui teritoriu cât și pentru aprecierea relațiilor sale cu centrul puterii bizantine, într-o epocă marcată de presiunea exercitată de migrația devastatoare. Acest minuna obiect de cult poate fi admirat la *Muzeul Dunării de Jos* din Călărași în perioada 1 – 30 noiembrie 2018, în cadrul proiectului „Exponatul lunii”. Piesa va fi expusă pe tot parcursul lunii noiembrie la *Secția Arheologie* a muzeului și va putea fi admirată de către cei interesați în fiecare zi, între orele 09.00 – 16.00. Numai luând contact

cu noile descoperiri arheologice și făcând legăturile necesare se poate stabili adevărul despre istoria noastră și modul în care au valorizat strămoșii noștri asemenea artefacte creștine.

Surse: wikipedia.org; adevarul.ro; academia.edu,
ziarulnatiunea.ro; ziare.com; infomintenia.ro, indexstiri.ro

Descoperită în anul 1993, în sectorul porții nordice a fortificației bizantine de la Păcuiul lui Soare, această cruce relicvar datează din sec. XI.

Cetatea de la Păcuiul lui Soare (Cetatea dintre ape)

Vicina astfel cum a fost înfățișată în nordul Dobrogei pe una dintre hărțile lui Petrus Roselli din secolul al XV-lea, într-un ghid de pilotaj maritim costier.